

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
Сектор за макроекономска политика

КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Февруари 2012 година

Скопје, април 2012 година

РЕЗИМЕ

НА НАЈВАЖНИТЕ КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Февруари 2012 година

- Индустриското производство во февруари 2012 година во однос на јануари 2012 година забележа раст од 7,8%;
- Стапката на инфлација на месечна основа изнесува 0,5%, додека на годишна основа изнесува 2,9%. Просечната стапка на инфлација во првите два месеци од 2012 година изнесува 3,1%;
- Годишен пад на физичкиот обем на извозот во периодот јануари - февруари 2012 година од 8,3%, со вредносен пад од 3,9% и пад на увезените количини на стоки од 1,4%, со вредносен пад од 12,7%, што резултираше со намалување на трговскиот дефицит за 24% во однос на истиот период од 2011 година;
- Раст на вкупните приходи во Буџетот од 1,9% и на вкупните расходи од 5,6% во првите два месеци од 2012 во однос на истиот период лани; Дефицит на Буџетот на РМ од 3.296 милиони денари (0,7% од БДП) и дефицит на Централниот буџет од 2.373 милиони денари (0,5% од БДП);
- Раст од 8,3% на годишна основа на вкупните кредити кон приватниот сектор и раст од 9,2% на вкупниот депозитен потенцијал на банките;
- Намалување на бројот на регистрирани невработени лица за 13,7% во февруари 2012 година споредено со истиот месец лани.

1. Реален сектор

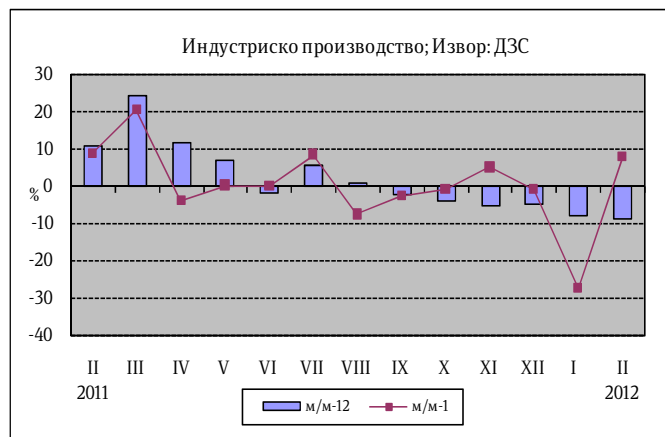
Индустриско производство

Индустриското производство во февруари 2012 година во однос на јануари 2012 година забележа раст од 7,8%. Секторската анализа укажува дека раст има во секторот Преработувачката индустрија од 9,3% и во секторот Снабдување со електрична енергија, гас пара и климатизација од 4%, додека во секторот Рударство и вадење камен е забележан пад од 3,5%. Десезонираниот месечен раст на индустриското производство во февруари 2012 година изнесува 0,4%, што укажува на позитивни сезонски ефекти во индустријата.

	м/м-12	м/м-1	$\frac{\text{I-II 2012}}{\text{I-II 2011}}$
Вкупно	-8,8	7,8	-8,4
Рударство и вадење камен	-15,7	-3,5	-13,9
Преработувачка индустрија	-8,5	9,3	-6,7
Снабдување со ел. енергија, гас пара и климатизација	-7,9	4,0	-14,5

Извор: ДЗС

Висок раст на месечно ниво е остварен кај следните гранки: Преработка на дрво, производи од дрво и плута 93,8%, Производство на текстил 58,3%, Производство на машини и уреди, неспомнати на друго место 56,4%, Производство на кожа и производи од кожа 55,4%, Производство на производи од гума и производи од пластични маси 46,3%, Производство на хемикалии и хемиски производи 44,7% и Производство на основни фармацевтски производи и производи 40,4%.

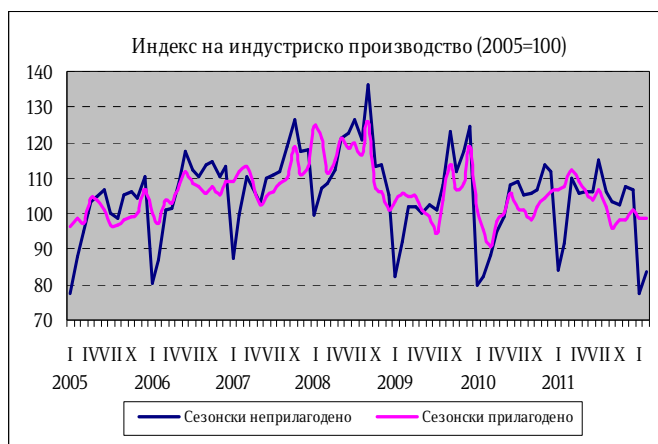

Во февруари 2012 година индустриското производство забележа пад од 8,8% во споредба со февруари 2011 година. Анализирани по сектори, секторот Снабдување со електрична енергија гас, пара и климатизација забележа пад од 7,9%, секторот Преработувачка индустрија од 8,5% и Рударство и вадење на камен од 15,7%.

Во рамки на преработувачката индустрија позитивен годишен раст е регистриран кај 8 од 23 гранки, кои сочинуваат 26,5% од индустриското производство. Раст е забележан кај една од трите носечки гранки со двоцифрено учество во структурата на индустриското производство, односно кај Производството на прехранбени производи од 6,9%. Производството на метали забележа пад од 9,9%, а Производството на облека од 17,8%.

Најголем позитивен придонес во годишниот раст на индустриското производство во февруари 2012 година има Производството на фабрикувани метални производи освен машини и опрема (2,3 п.п.), а најголем негативен придонес има Производството на други неметални минерални производи (-4,6 п.п.).

На кумулативна основа индустриското производство во периодот јануари – февруари 2012 година во однос на истиот период од 2011 година регистрира пад од 8,4%, што е последица на падот на производството во сите сектори. Преработувачка индустрија забележа пад од 6,7%, Рударство и вадење на камен од 13,9% и Снабдување со електрична енергија, гас, пара и климатизација од 14,5%.

Податоците за индустриското производство по наменски групи во февруари 2012 година во однос на февруари 2011 година покажуваат пад на производството кај сите групи и тоа: Нетрајни производи за широка потрошувачка 1,5%, Интермедијарни производи, освен енергија 9,3%, Енергија 14,6%, Капитални производи 18,2% и Трајни производи за широка потрошувачка 19,8%.

На месечно ниво податоците за индустриското производство по наменски групи во февруари 2012 година покажуваат зголемување на производството кај сите групи и тоа: Трајни производи за широка потрошувачка 19,3%, Капитални производи 16,3%, Нетрајни производи за широка потрошувачка 13,0%, Енергија 6,6% и Интермедијарни производи, освен енергија 0,4%.

На кумулативна основа во првите два месеци од 2012 година во однос на истиот период од минатата година во сите групи е забележан пад на производството, и тоа: Интермедијарни производи освен енергија 2,4%, Нетрајни производи за широка потрошувачка 3,1%, Капитални производи 14,2%, Енергија 18,6% и Трајни производи за широка потрошувачка 27,2%.

Деловни тенденции во преработувачката индустрија

Тековната економска состојба на деловните субјекти во февруари 2012 година е понеповолна во однос на претходниот месец, а поповолна во однос на февруари 2011 година.

Оценката за обезбеденоста на производството со порачки е понеповолна во однос на претходниот месец, а поповолна во однос на февруари 2011, при што подобрувањето се должи пред се на порастот на домашните порачки, додека кај странските порачки има минимално влошување. Оценката за обемот на

производство во изминатите три месеци е поповолна во однос на јануари 2012 година, додека во однос на февруари 2011 година е понеповолна. Очекувањата за обемот на производството во наредните три месеци се поповолни како во однос на претходниот месец така и во однос на февруари 2011 година.

Во однос на бројот на вработените, очекувањата за наредните три месеци се поповолни во однос на минатиот месец, а во однос на февруари 2011 година очекувањата се значително подобрени.

Просечното искористување на капацитетите во февруари 2012 година изнесува 59,3%, што претставува благо намалување во однос на претходниот месец кога изнесуваше 59,5%. Споредено со февруари 2011 година, искористеноста на капацитетите е пониска за 0,3 п.п.

Во февруари 2012 година залихите на сировини и репроматеријали, како и тековните набавки на сировини и репроматеријали, се под и околу нормалата. Залихите на готовите производи се зголемени во однос на претходниот месец и во споредба со февруари 2011 година. Во наредниот тримесечен период, просечните набавни цени на инпутите и на продажните цени на готовите производи се очекува да се зголемат.

Според оценките, најголемо влијание на ограничувањето на обемот на производството во февруари 2012 година имаат следните фактори: недоволна странска побарувачка со 23,1%, недоволна домашна побарувачка со 18,5%, финансиските проблеми со 12,7%, Неизвесното економско опкружување со 8,4% и Конкурентен увоз со 8,0%.

Во февруари 2012 година, помал број од деловните субјекти ги посочиле недостигот на квалификувана работна сила како ограничувачки фактор во однос на јануари 2011 година, додека поголем број од деловните субјекти ги посочиле недоволната странска побарувачка и недостигот на енергија. Кај останатите фактори нема позначајни промени.

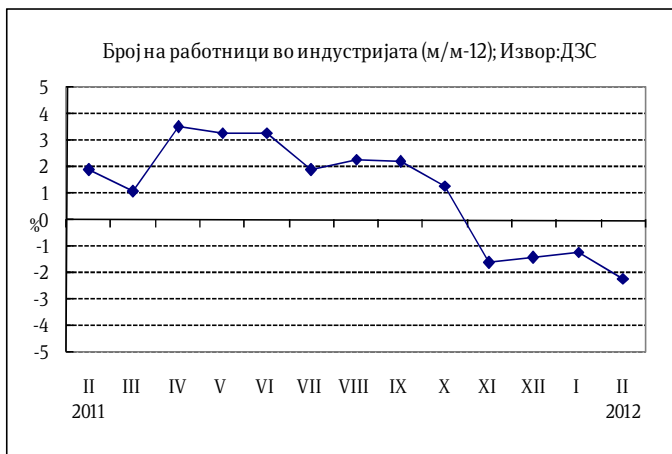
Број на работници во индустријата

Бројот на работници во индустријата во февруари 2012 година во однос на февруари 2011 година забележа намалување од 2,2%.

Секторската анализа укажува на зголемување на бројот на работници во секторите Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација за 2,0% и Рударство и вадење на камен за 0,2%, додека намалување на бројот на работници на годишно ниво има во секторот Преработувачка индустрија од 2,8%.

Во секторот Рударство и вадење на камен регистриран е раст на бројот на работниците од 0,2%, како резултат на зголемување на бројот на работниците во гранките Вадење на јаглен и лигнит (2,0%) и Вадење на руди на метал (2,4%), додека кај гранката Вадење на други руди и камен е забележан пад на бројот на работници во гранките од 7,7%

Во секторот Преработувачка индустрија регистриран е пад на бројот на вработени од 2,8%. Во рамки на преработувачката индустрија познателен раст на бројот на работници на годишно ниво е регистриран во гранките: Производство на хартија и производи од хартија 15,3%, Производство на производи од гума и пластични маси 8,1% и Производство на машини и уреди 5,5%.

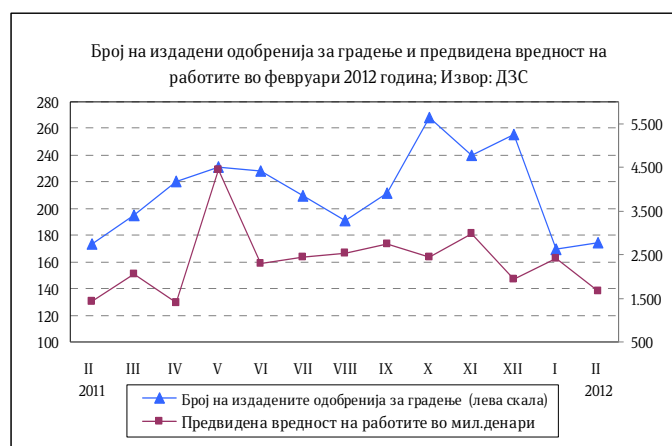

Податоците за бројот на работници во индустријата

по наменски групи во февруари 2012 година во однос на февруари 2011 година покажуваат зголемување на бројот на работници кај групата Енергија за 1,4%, додека намалување на бројот на работници има кај групите: Капитални производи за 6,7%, Трајни производи за широка потрошувачка за 5,8%, Интермедијарни производи, освен енергија за 2,9% и Нетрајни производи за широка потрошувачка за 2%,

Број на издадени одобренја за градење и предвидена вредност на објектите

Во февруари 2012 година се издадени 174 одобренја за градба, што е за 0,6% повеќе во однос на истиот месец од претходната година. Вкупниот број на издадени одобренја за градење во однос на претходниот месец од 2011 година, кога беа издадени 169 одобренја, се зголеми за 3%.

Предвидената вредност на објектите, според издадените одобренја за градење изнесува 1.669 милиони денари, што е за

17,2% повеќе во однос на истиот месец од 2011 година, а во однос на јануари 2012 година вредноста на објектите бележи намалување за 31%.

Анализирано по видови на објекти, од вкупниот број на издадени одобренја за градење, 131 (или 75,3%) се наменети за објекти од високоградба, 17 (или 9,8%) за објекти од нискоградба и 26 (или 14,9%) за објекти за реконструкција.

Анализирано по типови на инвеститори, од вкупно 174 објекти, на 119 (или 68,4%) како инвеститори се јавуваат физички лица, а на 55 објекти (или 31,6%) инвеститори се деловни субјекти.

Во февруари 2012 година е предвидена изградба на 442 станови, со вкупна корисна површина од 38.194 м².

Анализирано по региони, најмногу одобренја за градба се издадени во Скопскиот регион, вкупно 63, од кои за 32 одобренја инвеститори се физички лица, додека за 31 одобренја инвеститори се деловни субјекти.

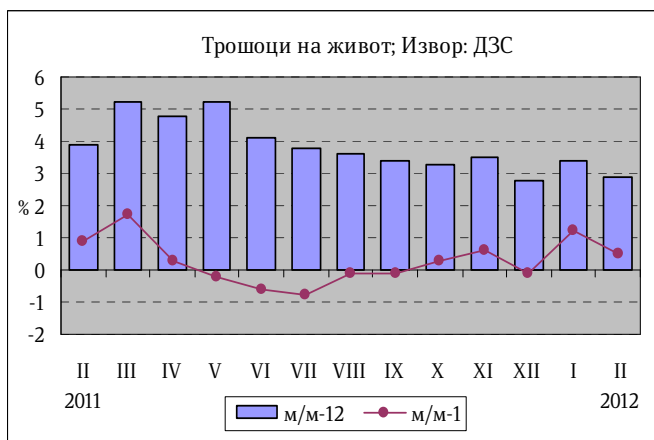

Најмалку издадени одобренја има во Вардарскиот и во Источниот регион, по осум одобренја, од кои во двата региона се издадени по шест одобренја за инвеститори - физички лица, додека по две одобренја се издадени за инвеститори - деловни субјекти.

Во периодот од јануари-февруари 2012 година, најмногу одобренја за градба се издадени во Скопскиот регион, вкупно 131, од кои 76 за одобренја инвеститори се физички лица, а за 55 инвеститори се деловни субјекти. Најмалку издадени одобренја има во Источниот регион, вкупно 19 одобренја, од кои за 14 одобренја инвеститори се физички лица, а за 5 (пет) одобренја инвеститори се деловни субјекти.

Инфлација

Стапката на инфлација во февруари 2012 година, измерена според Индексот на трошоци на живот, изнесува 2,9% споредено со истиот месец претходната година, наспроти годишниот раст од 3,4% во јануари. Просечната стапка на инфлација во првите два месеци од 2011 година изнесува 3,1%.

На годишна основа, во февруари растот на цените е највисок во категоријата Домување од 7,6%, што се должи на растот на цените за огрев и осветление кои бележат раст од 11,5%. Во категоријата Исхрана, која има најголемо учество во Индексот на трошоци на живот, растот на цените е умерен и изнесува 1,8%. Растот на цените за исхрана најмногу се должи на растот на цените на производите од жито. Растот на цените во останатите

категории е како што следи: Сообраќајни средства и услуги и Ресторани и хотели 3,7%, Облека и обувки 1,9%, Хигиена и здравје 1,8%, Административни и финансиски услуги 1,1%, и Култура и разонода 0,4%. Цените останаа непроменети кај категоријата Тутун и пијалаци.

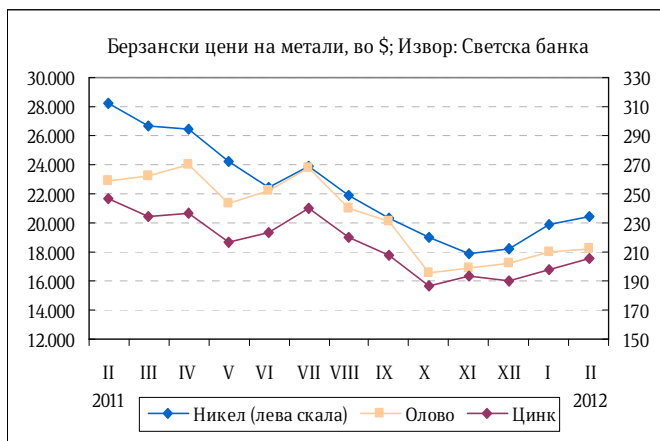
Стапката на инфлација во февруари споредено со претходниот месец изнесува 0,5%. Највисок раст на цените е регистриран во категоријата Ресторани и хотели од 1,5%, пред се како резултат на високиот раст на цените кај услугите за сместување. Во категоријата Сообраќајни средства месечниот раст на цените изнесува 0,8%, следен од растот на цените во категориите Исхрана од 0,7%, Хигиена и здравје 0,4%, Облека и обувки 0,3%, Тутун и пијалаци и Домување 0,1%. Намалување на цените е забележано кај категориите Административни и финансиски услуги од 0,1% и Култура и разонода од 0,5%.

Цените на мало во февруари 2012 година се повисоки за 3,4% во однос на февруари 2011 година. Споредено со претходниот месец цените на мало се повисоки за 0,5%. Просечниот раст на цените на мало во првите два месеци од 2012 година изнесува 3,4%.

Берзански цени

Во февруари 2012 година цената на суровата нафта (Brent) на светските берзи забележа раст од 7,7% во однос на претходниот месец и достигна вредност од 119,7 долари за барел. Споредено со февруари 2011 година, цената на нафтата е повисока за 15,1%. Цената на природниот гас во февруари се намали за 3,1% во однос на претходниот месец.

Што се однесува до металните производи, никелот како производ со високо учество во македонскиот извоз, на светските берзи во февруари се тргуваше со просечна цена од 20.394 долари за еден метрички тон (\$/мт), што претставува месечен раст на цената од 2,7%. Споредено со февруари 2011 година цената на никелот е пониска за 27,8%. Имено, во февруари се забележува општо

зголемување на цените на металите и минералите од 3,6% на месечна основа, што се должи на нарушената понуда на светските берзи и намалените залихи. Највисок месечен раст на цените во оваа група на производи е регистриран за калајот од 13,3%. Благородните метали, исто така, забележаа месечен раст на цените, што се должи на силната побарувачка на инвеститорите. Цената на среброт се покачи за 11%, а цената на златото за 5,4%. Цената на железните руда остана речиси непроменета, додека производите од челик забележаа пад на цената од 1%.

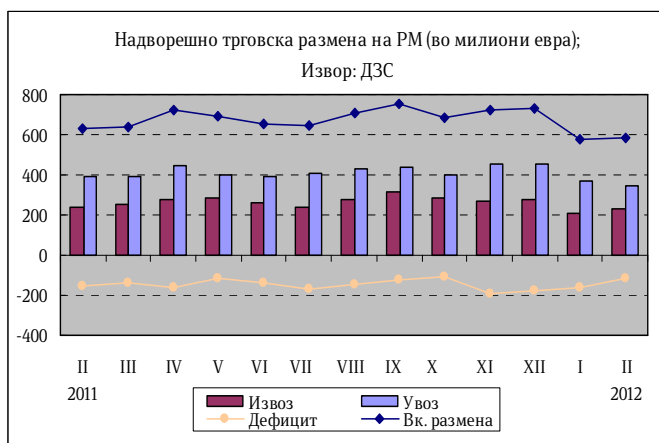
Цената на житото на светските берзи во февруари забележа месечен раст од 1,1%, по растот од 2,2% во претходниот месец.

2. Надворешно трговска размена

Вкупната надворешно-трговска размена во првите два месеца од 2012 година се намали за 9,6% во однос на истиот период претходната година.

Извоз

Во периодот јануари-февруари 2012 година физичкиот обем на извозот бележи пад од 8,3% во однос на истиот период 2011 година, а вредноста на извезените стоки изнесува 443,9 милиони евра, што претставува пад од 3,9% (18,1 милиони евра) во однос на периодот јануари – февруари 2011 година, што во најголем дел се должи на помалку извезеното железо и челик, хемиски материјали и производи, метална руда и отпадоци од метал и др.

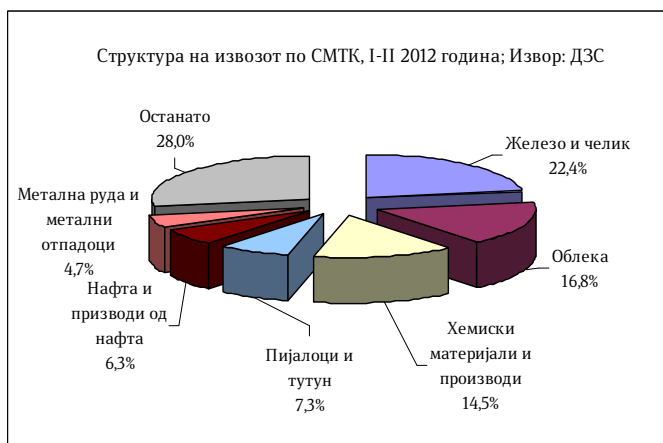

Анализирано на месечно ниво, во февруари 2012 година извозот бележи раст од 11,3%, во однос на претходниот месец. Сезонско прилагоденото движење на извозот во февруари 2012 година бележи месечен пад од 1,0%, што укажува на негативното влијание на сезонскиот фактор (12,3 п.п.) врз извозот во овој месец.

Анализирано по тарифи, најзастапени производи во извозот се: катализатори на подлога со благороден метал или со соединенија на благородни метали како активна материја; фероникел; машини и апарати за филтрирање или пречистување на други гасови со каталичка постапка; тутун; гасни масла за други намени со содржина на сулфур што не надминува 0,001% по маса;

машки кошули од памук; табли, плочи, пултови, маси, ормани и други основи, опремени; топло валани плоснати производи од железо или нелегиран челик со ширина 600мм или поголема; руди на олово и концентрати; руди на бакар и концентрати; иницијатори на реакција, забрзувачи на реакција и каталитички препарати, на друго место неспомнати или опфатени и др.

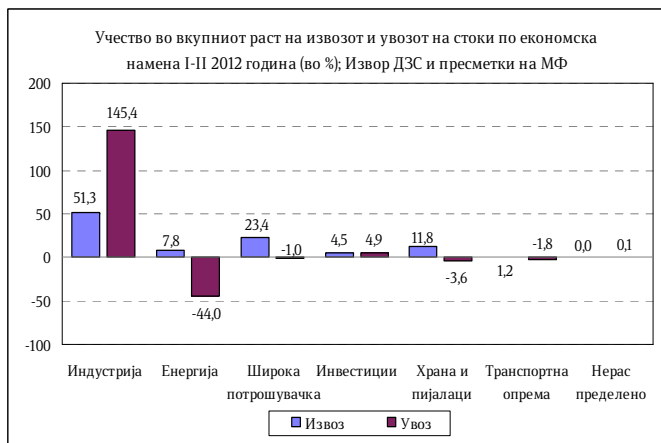

Главни групи производи (според СМТК) со најголемо учество во извозот во периодот јануари-февруари 2012 година се: железо и челик со 22,4%, облека 16,8%, хемиски материји и производи 14,5%, пијалаци и тутун 7,3%. нафта и производи од нафта 6,3%, метална руда и отпадоци од метал 4,7%. Овие шест групи производи сочинуваат 72,1% од вкупниот извоз на државата.

Во првите два месеци од 2012 година, гледано по економска намена најголемо учество во извозот имаат: стоките за индустриско производство (51,8%), потоа следуваат стоките за лична потрошувачка (31,7%), производите за инвестиции (9,0%) и енергијата (7,5%).

Увоз

Увезените количини на стоки во периодот јануари-февруари 2012 година се намалени за 1,4% во однос на истиот период претходната година, а нивната вредност изнесува 718,4 милиони евра, што претставува намалување за 12,7% во однос на периодот јануари-февруари 2011 година.

Анализирано на месечно ниво, во февруари 2012 година увозот бележи пад од 5,1% во однос на претходниот месец.

Извоз на нафта и производи од нафта*)				
	I-II 2011	I-II 2012	Салдо	Стапки во%
.000 Т	41,6	37,7	-4,0	-9,5
Мил. ЕУР	25,4	28,1	2,7	10,8
Мил. \$	34,3	36,8	2,4	7,1

*)Претходни податоци

Увоз на нафта и производи од нафта*)				
	I-II 2011	I-II 2012	Салдо	Стапки во%
.000 Т	235,1	215,2	-19,9	-8,5
Мил. ЕУР	113,8	137,4	23,6	20,8
Мил. \$	154,4	180,5	26,1	16,9

*)Претходни податоци

Сезонско прилагоденото движење на увозот во февруари 2012 година бележи месечен пад од 12,0%, што укажува на позитивното влијание на сезонскиот фактор (6,9 п.п.) врз увозот во овој месец.

Најзастапени производи во структурата на увозот по тарифи се: нафта сурова; електрична енергија; гасни масла за други намени со содржина на сулфур што не надминува 0,001% по маса; платина, необработена или во прав; руди на никел и концентрати; нафтени гасови и други гасовити јагленоводороди; моторни возила за превоз на десет или повеќе лица; моторен бензин со октански број (РОН) од 95 или поголем но помал од 98; лекови приготвени во одмерени дози; топло валани со дебелина помала од 3мм; премачкувачки средства (бои и лакови); паладиум необработен или во прав и друго.

Извоз на хемиски производи*)				
	I-II 2011	I-II 2012	Салдо	Стапки во%
.000 Т	2,1	1,2	-0,9	-41,9
Мил. ЕУР	79,7	64,5	-15,2	-19,0
Мил.\$	107,9	84,5	-23,4	-21,7

*)Претходни податоци

Увоз на хемиски производи*)				
	I-II 2011	I-II 2012	Салдо	Стапки во%
.000 Т	3,6	2,8	-0,9	-23,3
Мил. ЕУР	20,0	8,9	-11,0	-55,3
Мил.\$	27,4	11,7	-15,7	-57,2

*)Претходни податоци

Најголем дел од увозот на стоки (според групи на СМТК) во периодот јануари-февруари 2012 година, покрај нафтата отпаѓа на електрична енергија; предиво, ткаенини и текстилни производи; обоени метали; друмски возила; метална руда и отпадоци од метал; железо и челик и друго. Значајно е да се истакне дека увозот на електрична енергија бележи раст за 15 милиони евра, во однос на истиот период 2011 година и се должи на зголемените потреби за овој производ поради ниските температури.

Гледано по економска намена во јануари 2012 година најголем удел во увозот имаат стоките за индустриско производство (34,4%), потоа следуваат: енергијата (29,6%), стоките за лична потрошувачка (21,6%) и производите за инвестиции (14,4%).

Извоз на железо и челик *)				
	I-II 2011	I-II 2012	Салдо	Стапки во%
.000 Т	123,6	96,6	-27,0	-21,9
Мил. ЕУР	104,7	99,5	-5,2	-5,0
Мил.\$	141,9	130,3	-11,6	-8,2

*)Претходни податоци

Увоз на железо и челик*)				
	I-II 2011	I-II 2012	Салдо	Стапки во%
.000 Т	109,3	55,3	-54,0	-49,4
Мил. ЕУР	54,3	28,8	-25,5	-46,9
Мил.\$	73,5	24,6	-48,9	-66,6

*)Претходни податоци

Салдо на трговска размена

Во првите два месеци во 2012 година поради повисокиот апсолутен пад на увозот од извозот, трговскиот дефицит се стесни за 86,6 милиони евра или 24,0% во однос на истиот период минатата година.

Доколку салдото на извозот и увозот на стоки го анализираме по економска намена, стеснувањето на дефицитот е резултат на комбиниран ефект од: поголемото стеснување на негативното салдо во размената со стоките за индустриско производство, стоките за лична потрошувачка и производите за инвестициите, додека во спротивна насока дејствуваше проширеното негативно салдо во размената со енергетските производи (горива и мазива).

Анализирано според економските групации на земјите, во периодот јануари-февруари 2012 година, споредено со истиот период 2011 година, извозот бележи пад кај сите групации, освен кај групациите други развиени земји и неразвиени земји каде што има раст. Извозот во ЕУ бележи пад од 8% на

годишно ниво, додека кај Земјите од Западен Балкан истиот бележи пад од 14,6%.

Во првите два месеци од 2012 година, надворешно-трговската размена на Република Македонија со Европската унија (ЕУ 27) во однос на истиот период претходната година се намалила за 17,7%, при што учеството на размената со оваа интеграција во вкупната надворешно-трговска размена бележи негативно поместување од 3,6 п.п. и изнесува 56,4%, при што извозот на стоки учествува со 64,7%, а увозот на стоки со 51,3%.

Во периодот јануари-февруари 2012 година, 54,3% од трговскиот дефицит на земјата е остварен во размената со Русија и Грција, а потоа следуваат: Велика Британија, Кина, Србија, Турција, Швајцарија, Бугарија, Романија, и други. Суфицит е остварен во размената со Германија, Косово, Јужна Кореја, и други.

Валутна структура

Гледано по валутна структура, 66,6% од трговската размена во периодот јануари-февруари 2012 година е реализирана во евра, што во однос на периодот јануари-февруари 2011 година претставува зголемување од 2,2 п.п.. На страната на извозот и увозот, еврото е застапено со 76,3% и 60,6%, соодветно, при што застапеноста на еврото во извозот е намалена за 1,3 п.п., а зголемувањето на застапеноста кај увозот изнесува 3,6 п.п. во однос на истиот период 2011 година. Зголемувањето на структурното учество на еврото во увозот се должи на намалениот увоз од Велика Британија изразен во фунти со учество од 6,3% во валутната структура на увозот.

Надворешно трговска размена на Република Македонија (по валути); пресметки на МФ												
увоз	I-II 2011					I-II 2012					апсолутна промена во валутна вредност	релативна промена во валутна вредност (во%)
	валута	колич. 000 t	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари	структ. во%	колич. 000 t	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари		
ЕУР	441	470.155.933	61.5097	28.919.150.366	56,9	344	437.211.105	61.5037	26.890.100.643	60,6	-32.944.828	-7,0
УСД	466	269.906.629	45.5631	12.297.782.738	24,2	548	301.211.709	47.1305	14.196.258.435	32,0	31.305.079	11,6
GBP	0	125.132.223	72.5499	9.078.330.243	17,9	0	38.137.047	73.7124	2.811.173.253	6,3	-86.995.176	-69,5
ЕУР+УСД+ GBP	1.885			50.295.263.347	81,2	892			43.897.532.331	98,9		
вк извоз:	418			50.784.971.210	100,0	291			44.386.227.447	100,0		-12,6

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ

3. Фискален сектор

Буџетски приходи

Во првите два месеци од 2012 година вкупните приходи на Буџетот изнесуваат 20.684 милиони денари, односно 4,3% од БДП, што претставува поголемо остварување за 1,9% во однос на 2011 година.

Даночните приходи за овие два месеци се реализирани во износ од 11.831 милиони денари, односно 2,5% од БДП и во однос на истиот период 2011 година се зголемени за 1,1%.

Данокот на додадена вредност е остварен во износ од 6.404 милиони денари, при што учеството на ДДВ во вкупните даночни приходи во овој месец е доминантно и изнесува 54,1%. Акцизите се остварени во износ од 2.333 милиони денари

(учество од 19,7% во даночните приходи).

Така, од овие два даноци се остварени приходи од 8.737 милиони денари, односно 73,8% од вкупните даночни приходи (1,8% од БДП). Притоа, ДДВ е наплатен во бруто износ од 9.656.4 милиони денари, од кои на даночните обврзници им е извршен поврат во

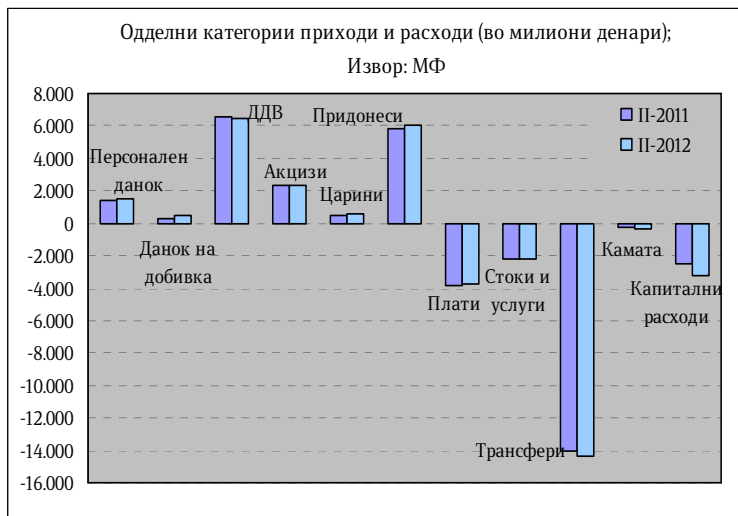
износ од 3.252,2 милиони денари (бруто наплатата е повисока за 0,5%, додека повратот по основ на ДДВ е повисок за 7,9% споредено со истиот период 2011 година).

Структурата на прометот во земјата укажува дека прометот со добра и услуги кои се оданочуваат со општа даночна стапка од 18% е зголемен за 5,1%, а прометот кој се оданочува со бенефицирана даночна стапка од 5% е зголемен за 4,4%. Набљудувано по одделни категории на даноци, приходите од персоналниот данок се остварени во износ од 1.468 милиони денари и се зголемени за 1,0% на годишна основа (околу $\frac{3}{4}$ од персоналниот данок претставува приходот од данокот на плати и други лични примања). Споредено со истите месеци во 2011 година приходите од данокот од добивка забележаа раст од 57,9%, што главно е резултат на данокот наплатен по основ на исплатена дивиденда и друга распределба од добивката и на задржан данок платен на странски правни лица. Приходите од ДДВ забележаа пад од 2,8%, додека акцизите забележаа умерен раст, односно поголемо остварување за 0,7%. Приходите од царина беа остварени во износ од 607 милиони денари и забележаа зголемување од 22,6%.

Неданочните приходи беа остварени во идентичен износ од 1.867 милиони денари во однос на истиот период 2011 година (во овие приходи се приходите од административни такси, патарини и др.).

Капиталните приходи реализирани по основ на продажба на градежно земјиште, станови и дивиденди, се остварија во износ од 575 милиони денари, што претставува зголемување од 74,8% во однос на истите месеци претходната година.

Социјалните придонеси од плата се остварени во износ од 6.044 милиони денари, што е повеќе за 3,8% споредено со истиот период од 2011 година, при што зголемување на наплатата се забележува кај придонесите за пензиско осигурување од 3,6%, кај придонесите за вработување од 4,0%, додека придонесите за здравствено осигурување забележаа зголемување од 4,2%.

Буџетски расходи

Во јануари и февруари 2012 година вкупните расходи на Буџетот изнесуваа 23.980 милиони денари, односно 5,0% од БДП, што е повеќе за 5,6% во однос на 2011 година.

Во структурата на реализираните вкупни расходи, тековните расходи во износ од 20.736 милиони денари учествуваа со 86,5% (со учество од 4,3% во БДП) и се зголемени за 2,7% во однос на истиот период во 2011 година.

Доминантно учество во тековните расходни ставки имаа трансферите кои изнесуваа 14.389 милиони денари (3,0% од БДП), а втори по големина се платите и надоместоците со 3.767 милиони денари. Во вкупните расходи на Буџетот, структурното учество на расходите за плати и надоместоци изнесува 15,7% и во однос на 2011 година се намалени за 1,3%.

Расходите за стоки и услуги изнесуваа 2.198 милиони денари и споредено со истиот период од 2011 година се зголемени за 2,3%.

Трансферите забележаа зголемување од 2,8% споредено со истиот период 2011 година и истите учествуваа со 60,0% во вкупните расходи. Социјалните трансфери изнесуваа 11.251 милиони денари, забележаа раст од 7,7% и учествуваа со 46,9% во вкупните расходи. Трансферите кон Фондот за пензиско и инвалидско осигурување зафаќаат најголем дел од социјалните трансфери, со износ од 6.735 милиони денари, зголемување од 7,5%, споредено со истиот период 2011 година и 28,1% од вкупните расходи. Учеството на категоријата други трансфери, кои ги вклучуваат трансферите кон единиците на локалната самоуправа, во вкупните расходи изнесува 12,5%, односно забележаа намалување од 13,2%, споредено со истиот период 2011 година. Блок дотациите кон единиците за локална самоуправа во износ од 2.158 милиони денари, беа реализирани за 3,7% помалку во однос на јануари- февруари претходната година. Субвенциите и трансферите беа остварени помалку за 38,2%.

Каматите се реализирани во износ од 382 милиони денари, што е повеќе за 69,8% во споредба со истиот период 2011 година. Ваквото зголемување е претежно поради исплата на доспеани обврски за камати од задолжување во странство. Трошоците за камати од домашно задолжување беа зголемени за 41,3%, додека за странство беа зголемени за 102,9%.

Во анализираниот период средствата за капиталните расходи беа реализирани во износ од 3.244 милиони денари (0,7% учество во БДП), односно забележаа зголемување од 28,5% во споредба со истиот период лани.

Буџетско салдо

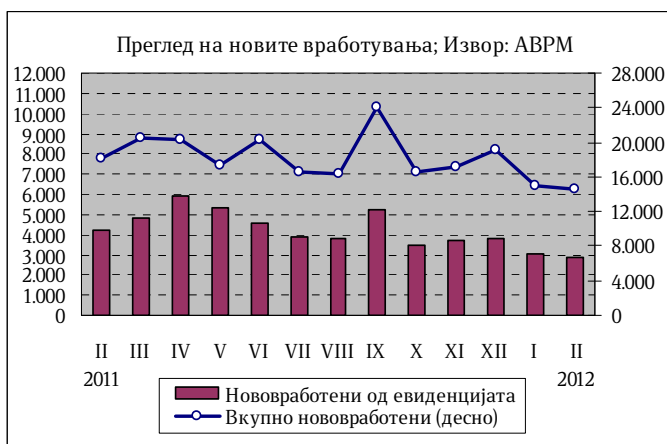
Во месеците јануари и февруари 2012 година остварен е дефицит во Буџетот на Република Македонија од 3.296 милиони денари, што претставува 0,7% од БДП, додека дефицитот на Централниот буџет е остварен во износ од 2.373 милиони денари и претставува 0,5% од БДП.

4. Социјален сектор

Број на нововработени и регистрирани невработени лица во АВРМ

Во периодот јануари-февруари 2012 година во Агенцијата за вработување на Република Македонија регистрирани се вкупно 29.640 нови засновани работни односи. Од вкупниот број нововработени, 38,7% се вработени на неопределено време, додека останатиот дел се вработени на определено време и за вршење на сезонски работи. Споредено со истиот период од 2011 година бројот на засновани нови работни односи е помал за 19,9%.

Во текот на месец февруари засновани се 14.559 нови работни односи, од кои 19,8% се од евиденцијата на невработени. Одливот на

лица од Регистарот на Агенцијата за вработување на Република Македонија во февруари изнесува 8.855, од кои 32,2% претставуваат нови засновани работни односи. Во февруари во Агенцијата регистриран е прилив од 7.964 лица, од кои 53,5% се лица на кои им престанал работниот однос. Резултатот е намалување на невработеноста за 891 лица, односно за 0,3% во однос на претходниот месец. Така, во јануари 2012 година бројот на невработени лица изнесува 279.727. Споредено со истиот месец од 2011 година, бројот на невработени лица е намален за 13,7%.

Најголем дел од невработените, односно 67,3% се од урбани средини (градско население), а 57,4% се мажи. Анализирани според степенот на образование поголемиот дел, односно 49,2% од невработените се неквалификувани или полуквалификувани, додека само 9,5% имаат вишо или повисоко ниво на образование. Гледано според возрасни групи, најголемиот дел или 55,7% од невработените припаѓаат на возрасната група 25-49 години. Според времето на чекање на вработување, 48,4% од невработените лица чекаат вработување од 1 до 7 години, додека 29,5% чекаат вработување 8 и повеќе години.

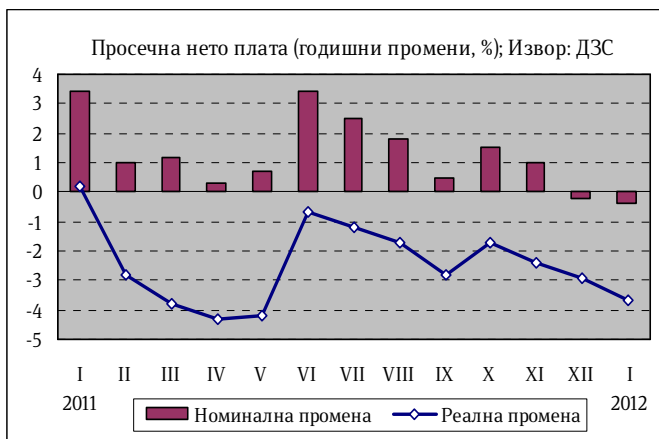
Плати

Согласно објавените податоци на Државниот завод за статистика, просечната месечна исплатена бруто плата по вработен во јануари 2012 година изнесува 30.768 денари, додека просечната месечна исплатена нето плата изнесува 20.982 денари.

На месечна основа, во јануари 2012 година просечната бруто плата забележа номинален пад од 1,8%, додека реално истата беше пониска за 3%. Во истиот

период просечната нето плата забележа номинален пад од 2%, додека реално истата беше пониска за 3,2%.

Во јануари 2012 година во однос на истиот месец од 2011 година, просечната бруто плата забележа номинален пад од 0,4%, додека реално истата беше пониска за 3,7%. Во истиот период, просечната нето плата номинално беше пониска за 0,2%, додека реалната плата забележа пад од 3,5%.

Највисок раст на просечната месечна бруто и нето плата

по вработен во јануари 2012 година во однос на јануари 2011 година, е забележан во следните дејности: Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација (7% бруто плата и 7% нето плата), Дејности на здравствена и социјална заштита (3,6% бруто плата и 3,3% нето плата) и Транспорт и складирање (2,0% бруто плата и 2,9% нето плата).

Намалување на просечната месечна бруто и нето плата по вработен во јануари 2012 година во однос на јануари 2011 година, е забележан во следните дејности: Финансиски дејности и дејности на осигурување (14,7% бруто плата и 17,3% нето плата), Административни и помошни услужни дејности (5,8% бруто плата и 6,0% нето плата), Информации и комуникации (5,6% бруто плата и 2,9% нето плата) и Уметност, забава и рекреација (3,3% бруто плата и 3,0% нето плата).

Процентот на вработени кои не примиле плата во јануари 2012 година изнесува 2,3%, и е идентичен во споредба со истиот месец од претходната година, а во однос на декември 2011 година процентот на вработени кои не примиле плата е помал за 0,7 п.п.

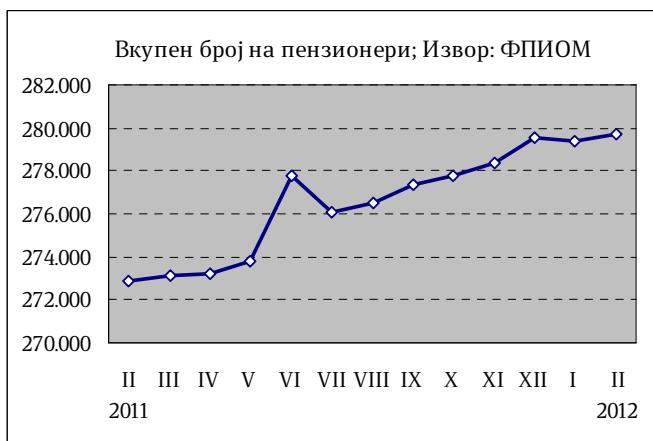
Пензии

Во февруари 2012 година во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување евидентирани се 279.708 пензионери, што претставува зголемување од 2,5% во однос на истиот месец од 2011 година. Во однос на јануари 2011 година бројот на корисници на пензија е поголем за 336 лица. Од вкупниот број на пензионери 55,9% се корисници на старосна пензија, 27,4% на семејна пензија и 16,7% на инвалидска пензија.

За исплата на пензии во февруари 2012 година потрошени се 2.928,26 милиони денари, што претставува 53,5% од вкупните социјални трансфери¹.

¹ Категоријата социјални трансфери опфаќа пензиите, паричен надоместок во случај на невработеност, социјалните помошти и расходите за здравствената заштита.

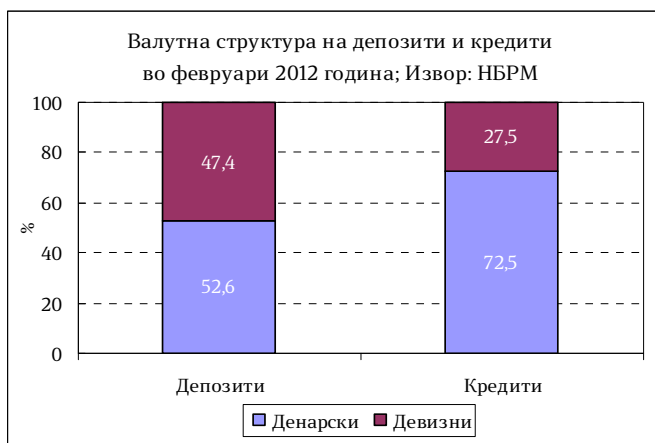
Просечната пензија во февруари 2012 година изнесува 10.614 денари, што на годишно ниво претставува зголемување од 2,3%. Соодносот на просечната пензија со просечната исплатена плата во јануари 2012 година (последни расположливи податоци) изнесува 50,5%.

5. Монетарен сектор

Примарни пари

Во февруари 2012 година примарните пари² забележаа забрзан раст од 6,2% на годишна основа, во услови на висок раст на готовите пари во оптек од 13,3% и раст на вкупните ликвидни средства на банките од 1,5%. На месечна основа, примарните пари забележаа пад од 1%, како резултат на падот на вкупната ликвидност на банките од 2%. Готовите пари во оптек забележаа благ раст од 0,3% на месечна основа.

Народната банка на Република Македонија во февруари 2012 година ја задржа каматната стапка на благајничките записи непроменета, односно на ниво од 4,0%. Исто така, каматната стапка на расположливите кредитите преку ноќ се задржа на ниво од 5,5%.

Депозитен потенцијал

Вкупниот депозитен потенцијал на банките³ во февруари 2012 година забележа месечен раст од 0,3%, движен во голема мера од растот денарските депозити на домаќинствата кои се зголемија за 2,9%.

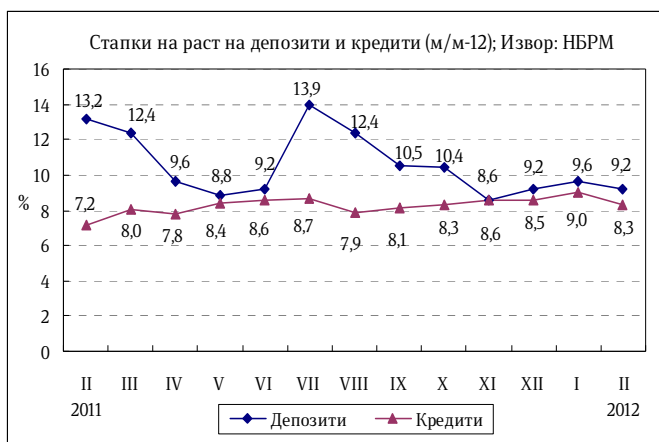
Од аспект на валутата, денарските депозити забележаа раст од 1,4%, додека девизните депозити се намалија за 1%. Според секторот, депозитите на домаќинствата се зголемија за 1,1%, додека депозитите на приватните претпријатија се намалија за 1,7% на месечна основа. Краткорочните депозити

² Примарните пари се пресметани како збир од готовите пари во оптек (вклучително и готовината во благајна), задолжителната резерва во денари и во девизи и вишокот ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари)

³ Почнувајќи од јануари 2009 година депозитите вклучуваат пресметана камата

забележаа раст на месечна основа од 0,1%, додека долгорочните депозити се зголемија за 2,8%.

На годишна основа, вкупните депозити забележаа одредено забавување на растот кој во февруари изнесува 9,2%, наспроти растот од 9,6% реализиран минатиот месец. Новото штедење главно произлегува од зголеменото штедење на домаќинствата од 12,3%, додека депозитите на приватните претпријатија се зголемија за 5,1%. Анализирano според валутата, денарските депозити го засилија растот на 17,4% на годишна основа и остваруваат доминантен придонес во растот на вкупните депозити. Девизните депозити продолжија да го забавуваат растот, кој во февруари изнесува 1,4% наспроти 3,1% во јануари 2012 година. Според рочноста, долгорочните депозити бележат раст од 18,5%, а краткорочните депозити се повисоки за 7,3% на годишна основа.

Кредити на банките

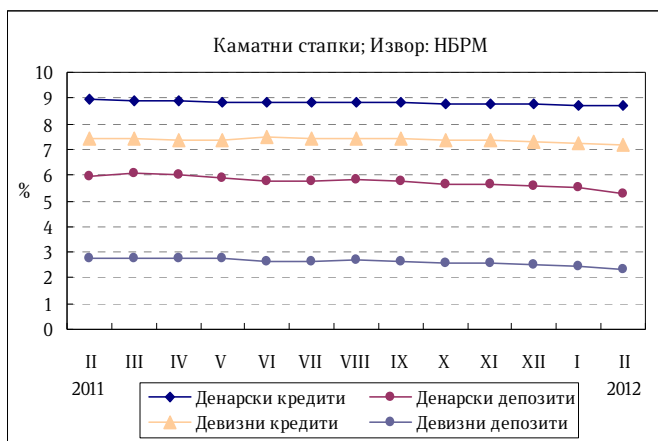
Во февруари 2012 година вкупните кредити на банките кон приватниот сектор на месечна основа се зголемија за 0,3%. Кредитите кон приватните претпријатија бележат раст од 0,5% во однос на претходниот месец, додека кредитите кон домаќинствата останаа непроменети. Според валутната структура, денарските кредити се зголемија за 0,4% додека кредитите во странска валута се зголемија за 0,2%.

На годишна основа, растот на вкупните кредити забави на 8,3% (наспроти 9% во јануари), во услови на зголемено кредитирање на приватните претпријатија и домаќинствата од 8,5% и 7,7%, соодветно. Позначаен придонес во растот (62%) остваруваат кредитите кон приватните претпријатија. Од валутен аспект, денарските кредити бележат годишен раст од 5,3%, додека кредитите во странска валута и натаму регистрираат висок раст од 17,2%. Од аспект на рочноста пак, долгорочните кредити бележат годишен раст од 11,2%, додека краткорочните кредити се пониски за 0,5%.

Каматни стапки на депозитни банки

Во февруари 2012 година, се забележува намалување на нивото на каматните стапки на депозитите на месечна основа. Имено, каматната стапка на денарските депозити е намалена за 0,3 п.п. во однос на претходниот месец и изнесува 5,3%. Во однос на февруари 2011 година истата е пониска за 1 п.п.. Каматната стапка на девизните депозити се намали од 2,5% во јануари 2012 година на 2,3% во февруари, додека на годишна основа се забележува пад од 0,6 п.п.

Каматната стапка на денарските кредити, која ги опфаќа каматните стапки на денарските кредити без валутна клаузула и на денарските кредити со валутна клаузула изнесува 8,7%, што на годишна основа претставува пониско ниво за 0,3 п.п. Каматната стапка на банките за девизните кредити изнесува 7,2%, што е пониско ниво за 0,3 п.п. на годишна основа.

Девизни резерви

Бруто девизните резерви на крајот на февруари 2012 година изнесуваа 2.061,8 милиони евра и во однос на претходниот месец се пониски за 5,4 милиони евра, додека во однос на февруари 2011 година девизните резерви се повисоки за 359,3 милиони евра.

Министерство за финансии

Сектор за макроекономска политика

www.finance.gov.mk

Извештајот го подготвуваат:

Анета Ацевска

Бојана Илиевска

Ѓоко Ѓорѓески

Копринка Сапунова

Неџати Куртиши

Сами Асани

Ана Николова

Контролира: Сања Киковска

Одобрува: Јордан Трајковски

Скопје, Април 2012 година